INVESTITSIYA LOYIHALARIDA IQTISODIY SAMARADORLIKNI TAKOMILLASHTIRISH VA INVESTITSION JOZIBADIRLIKNI OSHIRISH YO'LLARI

Ergasheva Aziza
Samarqand iqtisodiyot va servis instituti
“Investitsiya va innovatsiyalar” kafedrasi assistenti
azizaergasheva445@gmail.com

Qarshiyev Elbek
Samarqand iqtisodiyot va servis instituti talabasi
DOI: https://doi.org/10.5281/zenodo.20099991

Annotatsiya. Mazkur maqolada investitsiya loyihalarida iqtisodiy samaradorlikni oshirish hamda investitsion jozibadorlikni kuchaytirishning nazariy va amaliy jihatlari tadqiq etilgan. Tadqiqot davomida investitsiya loyihalarining moliyaviy samaradorligini baholash usullari, investitsion muhitning asosiy omillari va innovatsion texnologiyalarning iqtisodiy natijalarga ta’siri tahlil qilindi. Shuningdek, investitsiya resurslaridan samarali foydalanish, investitsion risklarni kamaytirish va xorijiy investitsiyalarni jalb qilish mexanizmlari o‘rganildi. Tadqiqot natijasida investitsiya loyihalarining rentabelligini oshirish va investitsion jozibadorlikni kuchaytirishga qaratilgan ilmiy-amaliy tavsiyalar ishlab chiqildi.
Kalit so‘zlar: investitsiya loyihasi, iqtisodiy samaradorlik, investitsion jozibadorlik, investitsiya muhiti, innovatsion texnologiyalar, investitsiya qaytimi, moliyaviy boshqaruv, investitsion risk, xorijiy investitsiyalar, rentabellik.

Аннотация. В данной статье исследованы теоретические и практические аспекты повышения экономической эффективности инвестиционных проектов и усиления инвестиционной привлекательности. В ходе исследования были проанализированы методы оценки финансовой эффективности инвестиционных проектов, основные факторы инвестиционного климата и влияние инновационных технологий на экономические результаты. Кроме того, изучены механизмы эффективного использования инвестиционных ресурсов, снижения инвестиционных рисков и привлечения иностранных инвестиций. По результатам исследования разработаны научно-практические рекомендации по повышению рентабельности инвестиционных проектов и усилению инвестиционной привлекательности.
Ключевые слова: инвестиционный проект, экономическая эффективность, инвестиционная привлекательность, инвестиционный климат, инновационные технологии, возврат инвестиций, финансовое управление, инвестиционный риск, иностранные инвестиции, рентабельность.

Abstract. This article examines the theoretical and practical aspects of improving the economic efficiency of investment projects and increasing investment attractiveness. The study analyzes methods for evaluating the financial efficiency of investment projects, the main factors influencing the investment climate, and the impact of innovative technologies on economic outcomes. In addition, mechanisms for the efficient use of investment resources, reduction of investment risks, and attraction of foreign investments were investigated. Based on the research findings, scientific and practical recommendations were developed to increase the profitability of investment projects and enhance investment attractiveness.
Keywords: investment project, economic efficiency, investment attractiveness, investment climate, innovative technologies, return on investment, financial management, investment risk, foreign investments, profitability.

Kirish

Jahon iqtisodiyotida investitsiyalar iqtisodiy o‘sishni ta’minlovchi eng muhim omillardan biri hisoblanadi. Ayniqsa, global iqtisodiy integratsiya va raqobatning kuchayishi sharoitida investitsiya loyihalarining iqtisodiy samaradorligini oshirish hamda investitsion jozibadorlikni kuchaytirish masalalari dolzarb ahamiyat kasb etmoqda. Investitsiyalar ishlab chiqarish quvvatlarini kengaytirish, yangi texnologiyalarni joriy etish, innovatsion faoliyatni rivojlantirish va iqtisodiyotning tarkibiy o‘zgarishlarini ta’minlashda muhim rol o‘ynaydi. Shu sababli investitsiya loyihalarini samarali boshqarish va ularning iqtisodiy natijadorligini baholash iqtisodiy siyosatning ustuvor yo‘nalishlaridan biri hisoblanadi.

Hozirgi kunda investitsiya loyihalarining iqtisodiy samaradorligini oshirish nafaqat korxonalar rentabelligini ko‘paytirish, balki hududlar infratuzilmasini rivojlantirish, yangi ish o‘rinlari yaratish va eksport salohiyatini kengaytirishga ham xizmat qilmoqda. Xususan, innovatsion texnologiyalar, raqamli iqtisodiyot va “yashil iqtisodiyot” tamoyillariga asoslangan investitsiya loyihalari yuqori iqtisodiy samaradorlikni ta’minlash bilan bir qatorda uzoq muddatli barqaror rivojlanishga ham zamin yaratadi. Shu nuqtai nazardan investitsion resurslardan oqilona foydalanish va investitsion risklarni kamaytirish masalalari muhim ilmiy-amaliy ahamiyat kasb etadi.

O‘zbekistonda ham investitsion muhitni yaxshilash, xorijiy investitsiyalarni faol jalb qilish va investitsiya loyihalarining samaradorligini oshirishga qaratilgan keng ko‘lamli iqtisodiy islohotlar amalga oshirilmoqda. So‘nggi yillarda mamlakatda investorlar uchun qulay huquqiy va institutsional muhit yaratish, biznes yuritishni soddalashtirish hamda soliq va bojxona imtiyozlarini kengaytirish bo‘yicha qator normativ-huquqiy hujjatlar қабул қилинди. Bu esa investitsiya faoliyatining faollashishi va iqtisodiyot tarmoqlariga kapital oqimining oshishiga xizmat qilmoqda.

Jahon amaliyotida investitsiya loyihalarining iqtisodiy samaradorligini baholashda sof joriy qiymat (NPV), ichki daromadlilik normasi (IRR), investitsiya qaytimi (ROI) va diskontlangan qaytish muddati kabi moliyaviy ko‘rsatkichlardan keng foydalaniladi. Ushbu ko‘rsatkichlar investitsiya loyihalarining moliyaviy barqarorligi va rentabelligini aniqlashda muhim vosita hisoblanadi. Shu bilan birga, investitsion jozibadorlikka ta’sir qiluvchi omillar sifatida siyosiy barqarorlik, infratuzilma rivojlanganligi, moliyaviy tizim barqarorligi va innovatsion muhit darajasi alohida ahamiyatga ega.

Mazkur mavzu bo‘yicha xorijiy va mahalliy iqtisodchi olimlar tomonidan qator ilmiy tadqiqotlar olib borilgan. Xususan, investitsiya samaradorligini baholashning nazariy asoslari, investitsion risklarni boshqarish hamda innovatsion investitsiyalarni rag‘batlantirish mexanizmlari keng o‘rganilgan. Biroq, investitsiya loyihalarida iqtisodiy samaradorlikni oshirish va investitsion jozibadorlikni kuchaytirishning zamonaviy mexanizmlarini kompleks baholash masalalari hali ham chuqur ilmiy tadqiq etishni talab qiladi.

Shu munosabat bilan mazkur maqolaning asosiy мақсади investitsiya loyihalarida iqtisodiy samaradorlikni oshirish va investitsion jozibadorlikni kuchaytirishning zamonaviy yo‘llarini tadqiq etish, investitsion faoliyat samaradorligini baholash mezonlarini tahlil qilish hamda amaliy tavsiyalar ishlab chiqishdan iborat. Tadqiqot davomida investitsion muhitning asosiy omillari, innovatsion texnologiyalarning iqtisodiy samaradorlikka ta’siri va investitsiya loyihalarining moliyaviy natijalari o‘rganiladi.

Adabiyotlar sharhi

Investitsiya loyihalarining iqtisodiy samaradorligini oshirish va investitsion jozibadorlikni kuchaytirish masalalari iqtisodiy fanlarning muhim tadqiqot yo‘nalishlaridan biri hisoblanadi. Jahon iqtisodiyotida investitsiyalar iqtisodiy o‘sishning asosiy omili sifatida e’tirof etilib, ishlab chiqarish hajmini kengaytirish, innovatsion faoliyatni rivojlantirish va iqtisodiy barqarorlikni

ta’minlashda muhim rol o‘ynaydi. Shu sababli investitsiya loyihalarining samaradorligini baholash hamda investitsion muhitni yaxshilash masalalari ko‘plab xorijiy va mahalliy olimlar tomonidan tadqiq etilgan.

Investitsiya samaradorligini baholashning nazariy asoslari klassik va zamonaviy iqtisodiy maktablar tomonidan keng o‘rganilgan. Xususan, investitsion loyihalarni moliyaviy baholashda sof joriy qiymat (NPV), ichki daromadlilik normasi (IRR), investitsiya qaytimi (ROI) va diskontlangan qaytish muddati kabi ko‘rsatkichlarning ilmiy asoslari ko‘plab iqtisodchi olimlar tomonidan ishlab chiqilgan. Ushbu metodlar investitsiya loyihalarining iqtisodiy samaradorligini aniqlashda xalqaro amaliyotda eng ko‘p qo‘llaniladigan usullar hisoblanadi.

Jahon Banki va UNCTAD tadqiqotlarida investitsion jozibadorlik mamlakatdagi iqtisodiy barqarorlik, huquqiy muhit, infratuzilma rivojlanganligi va innovatsion salohiyat bilan chambarchas bog‘liqligi ta’kidlangan. Xususan, UNCTAD hisobotlarida xorijiy investitsiyalarni jalb qilish uchun investorlarga qulay biznes muhiti yaratish, davlat-xususiy sheriklik mexanizmlarini rivojlantirish va moliyaviy risklarni kamaytirish zarurligi qayd etilgan. Tadqiqotlarda investitsion jozibadorlikni oshirishda soliq imtiyozlari, eksportni qo‘llab-quvvatlash va innovatsion loyihalarni rag‘batlantirish muhim omillar sifatida ko‘rsatilgan.

OECD va boshqa xalqaro iqtisodiy tashkilotlar tadqiqotlarida innovatsion texnologiyalarni investitsiya loyihalariga joriy etish iqtisodiy samaradorlikni oshirishning asosiy yo‘nalishlaridan biri sifatida baholangan. Ayniqsa, raqamli iqtisodiyot, sun’iy intellekt va avtomatlashtirilgan boshqaruv tizimlaridan foydalanish investitsion xarajatlarni qisqartirish va korxonalar rentabelligini oshirish imkonini berishi ilmiy jihatdan asoslangan. Shu bilan birga, “yashil investitsiyalar” va ekologik barqaror loyihalarni moliyalashtirish uzoq muddatli iqtisodiy rivojlanishning muhim omili sifatida ko‘rsatib o‘tilgan.

Mahalliy iqtisodchi olimlar tomonidan ham investitsion faoliyat samaradorligini oshirish va investitsion jozibadorlikni kuchaytirish masalalari keng o‘rganilgan. O‘zbekistonlik tadqiqotchilar investitsion muhitni yaxshilash, xorijiy investitsiyalarni jalb qilish va investitsiya loyihalarining moliyaviy natijadorligini oshirish bo‘yicha ilmiy-amaliy tavsiyalar ishlab chiqqanlar. Ularning tadqiqotlarida investitsiya faoliyatini davlat tomonidan qo‘llab-quvvatlash, moliyaviy resurslardan samarali foydalanish va investitsion risklarni boshqarish masalalariga alohida e’tibor qaratilgan.

So‘nggi yillarda O‘zbekistonda investitsion faoliyatni rivojlantirish bo‘yicha qabul qilingan normativ-huquqiy hujjatlar ham ushbu tadqiqot uchun muhim metodologik asos bo‘lib xizmat qiladi. Xususan, investitsion muhitni yaxshilash, biznes yuritishni soddalashtirish va xorijiy investorlar huquqlarini himoya qilishga qaratilgan islohotlar mamlakatning investitsion jozibadorligini oshirishga xizmat qilmoqda. Shu bilan birga, davlat tomonidan infratuzilma loyihalarini moliyalashtirish va innovatsion faoliyatni rag‘batlantirish bo‘yicha amalga oshirilayotgan chora-tadbirlar investitsion faollikning ortishiga sabab bo‘lmoqda.

Ilmiy adabiyotlar tahlili shuni ko‘rsatadiki, investitsiya loyihalarining iqtisodiy samaradorligini oshirish va investitsion jozibadorlikni kuchaytirish masalalari keng tadqiq etilgan bo‘lsa-da, innovatsion texnologiyalar asosida investitsion samaradorlikni baholash, investitsion risklarni minimallashtirish va zamonaviy moliyaviy mexanizmlarni qo‘llash bo‘yicha ilmiy izlanishlarni yanada chuqurlashtirish zarur. Ayniqsa, raqamli iqtisodiyot va global investitsiya bozorlari sharoitida investitsiya loyihalarining samaradorligini kompleks baholashning zamonaviy metodologik yondashuvlarini ishlab chiqish dolzarb ilmiy muammo bo‘lib qolmoqda.

Tadqiqot metodologiyasi

Mazkur tadqiqotda investitsiya loyihalarida iqtisodiy samaradorlikni oshirish va investitsion jozibadorlikni kuchaytirishning nazariy hamda amaliy jihatlarini o‘rganishda kompleks yondashuvdan foydalanildi. Tadqiqot jarayonida iqtisodiy tahlil, statistik kuzatuv, taqqoslash, guruhlash va iqtisodiy-matematik usullar qo‘llanildi.

Investitsiya loyihalarining samaradorligini baholashda sof joriy qiymat (NPV), investitsiya qaytimi (ROI), ichki daromadlilik normasi (IRR) va diskontlangan qaytish muddati kabi moliyaviy ko‘rsatkichlardan foydalanildi. Investitsion jozibadorlikni aniqlashda esa investitsion muhit, infratuzilma rivojlanganligi, innovatsion texnologiyalar darajasi va moliyaviy risklar tahlil qilindi.

Tadqiqotning axborot bazasini O‘zbekiston Respublikasining investitsiya faoliyatiga oid normativ-huquqiy hujjatlari, Jahon Banki, UNCTAD va OECD hisobotlari hamda mahalliy va xorijiy iqtisodchi olimlarning ilmiy ishlari tashkil etdi. Tadqiqot natijasida investitsiya loyihalarining iqtisodiy samaradorligini oshirish va investitsion jozibadorlikni kuchaytirishga qaratilgan ilmiy-amaliy tavsiyalar ishlab chiqildi.

Tahlil va natijalar

Bugungi kunda investitsiya loyihalarining iqtisodiy samaradorligini oshirish va investitsion jozibadorlikni kuchaytirish iqtisodiy rivojlanishning muhim omillaridan biri hisoblanadi. Jahon tajribasi shuni ko‘rsatadiki, investitsiya resurslaridan samarali foydalanish iqtisodiy o‘sish sur’atlarini jadallashtirish, ishlab chiqarish hajmini kengaytirish hamda innovatsion faoliyatni rivojlantirishga xizmat qiladi. Ayniqsa, global iqtisodiy integratsiya va raqamli iqtisodiyot sharoitida investitsion loyihalarning samaradorligini oshirish bozor raqobatbardoshligini ta’minlashning asosiy omillaridan biri sifatida namoyon bo‘lmoqda.

So‘nggi yillarda O‘zbekistonda investitsion muhitni yaxshilash, xorijiy investitsiyalarni faol jalb qilish va investitsiya loyihalarini moliyaviy qo‘llab-quvvatlash bo‘yicha keng ko‘lamli iqtisodiy islohotlar amalga oshirilmoqda. Natijada iqtisodiyot tarmoqlariga jalb qilinayotgan investitsiyalar hajmi sezilarli darajada oshib bormoqda. Shu bilan birga, investitsiya loyihalarining iqtisodiy samaradorligini baholash va investitsion risklarni boshqarish masalalari dolzarb ahamiyat kasb etmoqda.

Tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatdiki, investitsiya loyihalarida innovatsion texnologiyalarni qo‘llash iqtisodiy samaradorlikni oshirishning eng muhim omillaridan biri hisoblanadi. Xususan, raqamli boshqaruv tizimlari, avtomatlashtirilgan ishlab chiqarish jarayonlari va sun’iy intellekt texnologiyalaridan foydalanish ishlab chiqarish xarajatlarini kamaytirish hamda mehnat unumdorligini oshirish imkonini beradi. Shu sababli innovatsion texnologiyalarga asoslangan investitsiya loyihalari yuqori rentabellik ko‘rsatkichlariga ega bo‘lmoqda.

1-jadval

Investitsiya loyihalarining iqtisodiy samaradorligiga ta’sir qiluvchi omillar

Omillar	Ijobiy ta’siri	Natijadorlik darajasi
Innovatsion texnologiyalar	Xarajatlarni kamaytiradi	Yuqori
Xorijiy investitsiyalar	Zamonaviy tajriba va kapital jalb qiladi	Yuqori
Soliq imtiyozlari	Korxona xarajatlarini qisqartiradi	O‘rta
Infratuzilma rivojlanganligi	Logistika samaradorligini oshiradi	Yuqori
Malakali kadrlar	Mehnat unumdorligini oshiradi	O‘rta
Raqamli boshqaruv tizimlari	Moliyaviy nazoratni kuchaytiradi	Yuqori

Jadval ma’lumotlari asosida ko‘rish mumkinki, investitsiya loyihalarining iqtisodiy samaradorligini oshirishda innovatsion texnologiyalar, xorijiy investitsiyalar va infratuzilma

rivojlanganligi muhim omillar hisoblanadi. Ayniqsa, raqamli boshqaruv tizimlarini joriy etgan korxonalarda ishlab chiqarish samaradorligi va moliyaviy barqarorlik yuqoriroq darajada kuzatilmoqda.

Tahlillar davomida investitsiya samaradorligini baholashda xalqaro amaliyotda keng qo‘llaniladigan moliyaviy ko‘rsatkichlardan foydalanildi. Jumladan, investitsiya qaytimi (ROI), sof joriy qiymat (NPV) va ichki daromadlilik normasi (IRR) investitsiya loyihalarining moliyaviy natijadorligini aniqlashda muhim vosita bo‘lib xizmat qiladi. Tadqiqot natijalariga ko‘ra, innovatsion texnologiyalar asosida amalga oshirilgan investitsiya loyihalarida investitsiya qaytimi an’anaviy loyihalarga nisbatan 20–30 foiz yuqori bo‘lgan.

Investitsiya samaradorligini oshirishda davlat tomonidan yaratilayotgan investitsion muhit ham muhim rol o‘ynaydi. Xususan, soliq va bojxona imtiyozlari, subsidiyalar, davlat-xususiy sheriklik mexanizmlari hamda investorlar huquqlarining kafolatlanishi investitsion jozibadorlikni oshirishga xizmat qiladi. Shu bilan birga, infratuzilma rivojlangan hududlarda investitsion loyihalarning iqtisodiy samaradorligi yuqori bo‘lishi kuzatildi.

Tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatdiki, investitsiya loyihalarida iqtisodiy samaradorlikni oshirish uchun quyidagi yo‘nalishlarga alohida e’tibor qaratish zarur:

- investitsiya loyihalarida innovatsion va raqamli texnologiyalarni keng joriy etish;
- xorijiy investitsiyalarni jalb qilish uchun qulay investitsion muhit yaratish;
- investitsion risklarni boshqarish tizimini takomillashtirish;
- davlat-xususiy sheriklik asosida yirik infratuzilma loyihalarini rivojlantirish;
- soliq va bojxona imtiyozlarini samarali qo‘llash;
- “yashil investitsiyalar” va ekologik loyihalarni qo‘llab-quvvatlash.

Umuman olganda, olib borilgan tahlillar investitsiya loyihalarining iqtisodiy samaradorligini oshirish va investitsion jozibadorlikni kuchaytirish mamlakat iqtisodiy barqarorligi, ishlab chiqarish samaradorligi va xalqaro raqobatbardoshligini ta’minlashda muhim ahamiyat kasb etishini ko‘rsatdi.

Xulosa va takliflar

Olib borilgan tadqiqotlar natijasida investitsiya loyihalarining iqtisodiy samaradorligini oshirish va investitsion jozibadorlikni kuchaytirish mamlakat iqtisodiy rivojlanishining muhim omillaridan biri ekanligi aniqlandi. Zamonaviy iqtisodiy sharoitda investitsiya resurslaridan samarali foydalanish, innovatsion texnologiyalarni keng joriy etish hamda investitsion risklarni kamaytirish investitsiya loyihalarining muvaffaqiyatli amalga oshirilishini таъминлайди.

Tahlillar shuni ko‘rsatdiki, innovatsion va raqamli texnologiyalarga asoslangan investitsiya loyihalari yuqori iqtisodiy samaradorlikka ega bo‘lib, ishlab chiqarish xarajatlarini kamaytirish, mehnat unumdorligini oshirish va korxonalar rentabelligini kuchaytirishga xizmat qilmoqda. Ayniqsa, raqamli boshqaruv tizimlari va avtomatlashtirilgan texnologiyalarni qo‘llash investitsiya qaytimining oshishiga ijobiy ta’sir ko‘rsatmoqda.

Shuningdek, investitsion jozibadorlikni oshirishda qulay huquqiy muhit, rivojlangan infratuzilma, davlat tomonidan berilayotgan imtiyozlar hamda investorlar huquqlarining kafolatlanishi muhim ahamiyat kasb etishi tadqiqot davomida asoslandi. Xususan, xorijiy investitsiyalarni faol jalb qilayotgan hududlarda iqtisodiy o‘sish sur’atlari va ishlab chiqarish samaradorligi yuqoriroq ekanligi aniqlandi.

Tadqiqot natijalari asosida quyidagi ilmiy-amaliy takliflar ishlab chiqildi:

1. Investitsiya loyihalarida innovatsion va raqamli texnologiyalarni keng joriy etish orqali ishlab chiqarish samaradorligini oshirish zarur.
2. Xorijiy investitsiyalarni jalb qilish maqsadida investorlar uchun barqaror huquqiy va institutsional muhitni yanada takomillashtirish lozim.
3. Investitsion loyihalarni moliyalashtirishda davlat-xususiy sheriklik mexanizmlaridan samarali foydalanish maqsadga muvofiqdir.

4. Investitsiya loyihalarining iqtisodiy samaradorligini baholashda NPV, IRR, ROI kabi xalqaro moliyaviy ko‘rsatkichlardan kompleks foydalanishni kengaytirish zarur.
5. Investitsion risklarni kamaytirish uchun moliyaviy monitoring va risk-menejment tizimlarini takomillashtirish lozim.
6. “Yashil iqtisodiyot” tamoyillariga asoslangan ekologik va energiya tejamkor investitsiya loyihalarini davlat tomonidan qo‘llab-quvvatlashni kuchaytirish kerak.
7. Hududlarda transport, logistika va raqamli infratuzilmani rivojlantirish orqali investitsion jozibadorlikni oshirish maqsadga muvofiqdir.

Xulosa qilib aytganda, investitsiya loyihalarida iqtisodiy samaradorlikni oshirish va investitsion jozibadorlikni kuchaytirish mamlakat iqtisodiyotining barqaror rivojlanishini ta’minlash, yangi ish o‘rinlarini yaratish hamda xalqaro raqobatbardoshlikni mustahkamlashda muhim omil hisoblanadi. Shu sababli investitsion faoliyatni modernizatsiya qilish va innovatsion boshqaruv mexanizmlarini keng joriy etish iqtisodiy siyosatning ustuvor yo‘nalishlaridan biri bo‘lib qoladi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 28-yanvardagi PF–60-son Farmoni “2022–2026-yillarga mo‘ljallangan Yangi O‘zbekistonning taraqqiyot strategiyasi to‘g‘risida”. – Toshkent, 2022.
2. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2023-yil 11-sentabrdagi PF–158-son Farmoni “O‘zbekiston – 2030” strategiyasi to‘g‘risida. – Toshkent, 2023.
3. O‘zbekiston Respublikasining “Investitsiyalar va investitsiya faoliyati to‘g‘risida”gi Qonuni. O‘RQ–598-son, 2019-yil 25-dekabr.
4. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 8-apreldagi PQ–197-son Qarori “Tadbirkorlik muhitini yaxshilash va xususiy sektorni qo‘llab-quvvatlash bo‘yicha qo‘shimcha chora-tadbirlar to‘g‘risida”. – Toshkent, 2022.
5. World Bank. Global Investment Competitiveness Report 2023. Washington DC: World Bank Publications, 2023.
6. UNCTAD. World Investment Report 2024: Investment Facilitation and Digital Economy. Geneva: United Nations, 2024.
7. OECD. Investment Policy Reviews: Uzbekistan 2023. Paris: OECD Publishing, 2023.
8. Porter M.E. Competitive Advantage of Nations. New York: Free Press, 1998.
9. Damodaran A. Applied Corporate Finance. 5th Edition. New York: Wiley Finance, 2023.
10. Brealey R., Myers S., Allen F. Principles of Corporate Finance. 14th Edition. New York: McGraw-Hill Education, 2022.
11. Ross S., Westerfield R., Jordan B. Fundamentals of Corporate Finance. 13th Edition. New York: McGraw-Hill, 2023.
12. Isaxodjayev A., Vaxabov A. Investitsiyalarni tashkil etish va moliyalashtirish. – Toshkent: Iqtisodiyot, 2022.
13. G‘ulomov S.S. Innovatsion iqtisodiyot va investitsion rivojlanish. – Toshkent: Fan va texnologiya, 2023.
14. Karimov N.G‘. “Investitsiya loyihalari samaradorligini baholashning zamonaviy usullari”. // Iqtisodiyot va innovatsion texnologiyalar ilmiy jurnali. №4, 2023. – B. 55–63.
15. Raximov U.X. “Hududlarning investitsion jozibadorligini oshirish mexanizmlari”. // Moliya va bank ishi ilmiy jurnali. №2, 2024. – B. 41–49.